

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS

Patvirtinta
Vytauto Didžiojo universiteto
Senato
2005 m. rugsėjo mėn. 28 d.
protokolu Nr. 48

ŠVIETIMO KOKYBĖS VADYBA

NAUJOS STUDIJŲ PROGRAMOS APRAŠAS

VDU rektorius prof. Vytautas Kaminskas

Programos rengimo grupės vadovas prof. Kęstutis Pukelis

Kaunas, 2005 m. lapkritis

Studijų programos duomenys

Valstybinis kodas	62107S1
Studijų sritis	socialiniai mokslai
Studijų kryptis	edukologija
Studijų programa	švietimo kokybės vadyba
Studijų rūšis	M
Studijų programos tipas	plečiamoji
Studijų forma ir trukmė	Dieninės, tęstinės studijos (1,5)
Programos apimtis kreditais	63
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	edukologijos magistras
Minimalus išsilavinimas	bakalauras

Programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas	Elektroninio pašto adresas
1.	Prof. Kęstutis Pukelis	VDU prorektorius, Studijų kokybės centro vadovas	323175/ 68679353	k.pukelis@smf.vdu.lt
2.	Prof. Rimantas Laužackas	VDU Socialinių mokslų fakulteto dekanas, Profesinio rengimo studijų centro vadovas	323131	r.lauzackas@smf.vdu.lt
3.	Prof. Margarita Teresevičienė	VDU Edukologijos katedros vedėja	327821	m.tereseviciene@smf.vdu.lt
4.	Dr. Audronė Valiuškevičiūtė	VDU Studijų kokybės centro mokslo darbuotoja	327940	a.valiuskeviciute@smf.vdu.lt
5.	Izabela Savickienė	VDU Edukologijos katedros doktorantė	327827	i.savickiene@smf.vdu.lt

TURINYS

1. Nutarimas dėl studijų programos patvirtinimo	4
2. Programos pagrindimas	4
2.1. Programos poreikis, paskirtis ir teisinis pagrindas	4
2.2. Programos tikslai	5
2.3. Numatomų studentų skaičius ir išsilavinimas	6
2.4. Socialinių partnerių atsiliepimai	6
3. Programos sandara, turinys ir studijų metodai	6
4. Dėstytojai	8
5. Metodinis ir materialusis programos aprūpinimas	8
6. Išoriniai ryšiai	8

PRIEDAI:

P1 priedas. Išrašas iš VDU senato posėdžio protokolo

P2 priedas. Socialinių partnerių atsiliepimai apie studijų programos reikalingumą

P3 priedas. Modulių aprašai

P4 priedas. Numatomų dėstytojų sąrašai

P5 priedas. Dėstytojų gyvenimo aprašymai

P6 priedas. VDU vykdomų edukologijos krypties studijų programų aprašų santrauka

1. Nutarimas dėl studijų programos patvirtinimo

Studijų programa „Švietimo kokybės vadyba“ patvirtinta VDU senato posėdyje ir šis nutarimas užfiksuotas protokole Nr. 48 (2005 m. rugsėjo mėn. 28 d.). Išrašas Nr. 25 iš VDU senato posėdžio protokolo pateikiamas P1 priede.

2. Programos pagrindimas

2.1. Programos poreikis, paskirtis ir teisinis pagrindas

Studijų programos *poreikis* grindžiamas atsižvelgiant į:

- Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatas, patvirtintas LR Seimo 2003 m. liepos 4 d., kuriose įvardijamas vienas pagrindinių švietimo plėtotės siekių – užtikrinti švietimo kokybę, atitinkančią atviroje pilietinėje visuomenėje ir rinkos ūkyje gyvenančio asmens, visuotinius dabarties pasaulio visuomenės poreikius;
- LR Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymą, patvirtintą 2003 m. birželio 17 d., kuriame pabrėžiama, kad už švietimo kokybę atsako švietimo teikėjas, mokykla privalo užtikrinti geros kokybės švietimą;
- Bendrojo lavinimo mokyklos vidaus audito metodiką (2002 m.), kurioje teigiama, kad Lietuvos švietimo sistemai integruojantis į Europos švietimo erdvę vienas iš prioritetinių uždavinių yra švietimo kokybės laidavimas, o mokyklos atstovai patys turi gilintis ir spręsti kokybės klausimus;
- Profesinio rengimo Baltąją knygą (1999), kurioje pabrėžiama, kad mokykla turėtų nuolat vertinti profesinio rengimo kokybę;
- Aukštojo mokslo Baltąją knygą (1999), kurioje akcentuojama, kad visas aukštosios mokyklos personalas turėtų dalyvauti kokybės vertinime ir įtakoti efektyvesnę veiklą;
- Bolonijos deklaraciją (1999), Lisabonos strategiją (2000), Prahos komunikatą (2001), Salamankos konvenciją (2001), Berlyno komunikatą (2003), Bergeno komunikatą (2005), kuriuose pabrėžiama kokybės užtikrinimo svarba aukštojo mokslo plėtotei.

Minėtuose dokumentuose akcentuojamas poreikis gerinti švietimo kokybę ir priimti atsakomybę už kokybės lygmenį kiekvienoje švietimo institucijoje. Tai įrodo švietimo kokybės vadybos specialistų poreikį įvairiose mokymo ir studijų institucijose.

Studijų programos *paskirtis*

Švietimo kokybės tobulinimas neįmanomas be specialių profesinių žinių ir atitinkamo supratimo apie šią veiklos sritį. Švietimo institucijos patrauklumas ir pasiekimai švietimo rinkoje dideli dalimi priklauso nuo jos darbuotojų darbo kokybės, nuo jų pasirengimo ir sugebėjimo įtakoti kokybės tobulinimą. Edukologijos krypties švietimo kokybės vadybos programa skirta visiems švietimo sistemos dalyviams: ne tik tiesiogiai susijusiems su švietimo kokybės gerinimu arba vadovaujanti darbą dirbantiems, bet ir visam pedagoginiam/akademiniam personalui. Kokybę efektyviai tobulinti galima tik kiekvienam asmeniui pasirengus jos siekti mokymo/studijų dalyko, programos ir visos institucijos lygmeniu.

Šiuo metu švietimo kokybės vadybos specialistai nėra rengiami jokioje Lietuvos aukštojoje mokykloje, o žmonių, gebančių atlikti kokybės monitoringą, poreikis, auga. Kai kurios edukologijos krypties programos tam tikrais aspektais analizuoja švietimo kokybės reiškinius, tačiau to nepakanka, kad būtų įgyta atitinkama kvalifikacija, sudaranti prielaidas gerinti programos arba visos institucijos veiklos kokybę. Užsibrėžus siekį užtikrinti Europinės dimensijos švietimo kokybę Lietuvoje, jį įmanoma įgyvendinti tik parengus šios srities specialistus, kurie suprastų švietimo kokybės fenomeną ir sugebėtų praktiškai spręsti kokybės

problemas įvairiose institucijose ir švietimo sistemos lygmenyse bei sektoriuose. Švietimo kokybės vadybininkai reikalingi visuose Lietuvos regionuose, todėl specialistai pagal šią studijų programą būtų rengiami keturiuose šalies universitetuose: Vytauto Didžiojo, Klaipėdos, Šiaulių ir Vilniaus pedagoginio.

Švietimo kokybės vadybos specialistai gebės diegti ir plėtoti švietimo kokybės vadybos sistemą, vertinti, valdyti ir tobulinti švietimo kokybės kaitos procesus visuose švietimo sistemos lygmenyse bei sektoriuose – ikimokykliniame, pradiniam, pagrindiniame, viduriniame ugdymo bei profesinio rengimo neuniversitetinėse ir universitetinėse aukštojo mokslo studijose bei institucijose. Programos absolventai įgis reikiamą kvalifikaciją darbui įvairiose švietimo institucijose: universitetuose, kolegijose, profesinėse mokyklose, gimnazijose, bendrojo lavinimo ir pradinėse mokyklose, ikimokyklinio ugdymo institucijose, įvairiuose darbo rinkos ir panašaus pobūdžio mokymo centruose.

Švietimo kokybės vadybos programos absolventai rengiami profesinei veiklai ir jie įgis šiuos gebėjimus:

- Parengti švietimo kokybės vadybos metodikas bei priemones, pritaikytas konkrečios mokyklinės/akademinės bendruomenės bei visuomenės poreikiams.
- Taikyti švietimo kokybės vertinimo metodologiją.
- Projektuoti, įgyvendinti, tirti ir vertinti švietimo kokybės vadybos sistemas švietimo institucijose, formuluoti jų tobulinimo strategijas.
- Motyvuoti mokyklinę/akademinę bendruomenę dalyvauti švietimo kokybės vadyboje.
- Teikti konsultavimo paslaugas pedagogams/andragogams ir administracijai švietimo kokybės vadybos klausimais.

Studijų programos *teisinis pagrindas*

Sudarant studijų programą vadovautasi šiais teisiniais dokumentais:

- Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašu, patvirtintu LR Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 22 įsakymu Nr. ISAK-1551;
- LR Aukštojo mokslo įstatymu, 2000 m. kovo 21 d. Nr. VIII-1586.

2.2. Programos tikslai

Švietimo kokybės vadyba – plečiamoji edukologijos krypties studijų programa, skirta plėtoti studijuojančiųjų kompetencijas mokymo/studijų dalyko/programos arba organizacijos/padalinio vidinės kokybės kultūros užtikrinimo srityje. Atsižvelgiant į švietimo sistemos plėtros perspektyvas, institucijos ir kitų edukologijos krypties studijų programų tikslus, darbo rinkos ir studijuojančiųjų poreikius, formuluojami šie studijų programos tikslai:

- Parengti specialistus, plėtojančius kokybės kultūrą švietimo institucijose, atsižvelgiant į regiono, Lietuvos ir tarptautinės švietimo kokybės politikos tendencijas.
- Parengti specialistus, gebančius valdyti kokybės procesus – kokybės planavimą, kontrolę, užtikrinimą ir tobulinimą – švietimo institucijose.
- Suteikti edukologijos magistro kvalifikacinį laipsnį, pagrįstą studijų ir tyrimų vienvėde, plėtojant gebėjimus būtinus švietimo kokybės valdymui.

Studijų programos tikslai glaudžiai siejasi su VDU pagrindiniais tikslais ir kitomis VDU edukologijos krypties (andragogikos, profesinio mokymo vadybos ir ugdymo organizavimo) studijų programomis: akcentuojama studijų ir mokslo vienvėde, tyrimų plėtotė, švietimo sistemos tobulinimas ir nuolatinės švietimo kaitos kontekstas.

2.3. Numatomų studentų skaičius ir išsilavinimas

Numatoma, kad 2006 – 2007 m. pagal šią programą VDU studijuos 20 studentų, o studijos finansuojamos iš Europos Socialinio fondo remiamo projekto “Švietimo kokybės vadybininkų rengimas plėtojant kokybės užtikrinimo sistemą Lietuvoje” biudžeto. Ateityje programos dalyvių skaičius priklausys nuo Švietimo ir mokslo ministerijos galimybių finansuoti šias studijas.

Priimami į studijas magistrantai turi būti įgiję universitetinį išsilavinimą socialinių mokslų srities edukologijos, sociologijos, psichologijos, vadybos ir administravimo arba ekonomikos mokslo krypčių studijose. Studentams, neturintiems edukologijos, psichologijos ir vadybos pagrindų, studijų programoje numatyti trys papildomi studijų moduliai, kuriuos jie studijuos savarankiškai pirmo semestro metu:

- edukologija,
- psichologija,
- vadyba.

2.4 Socialinių partnerių atsiliepimai

Pridedami 4 socialinių partnerių atsiliepimai apie “Švietimo kokybės vadybos” studijų programos reikalingumą: Kauno kolegijos, Kauno m. savivaldybės administracijos Kultūros ir švietimo departamento Švietimo ir ugdymo skyriaus, Kauno paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centro ir Kauno Maironio gimnazijos vadovų atsiliepimai (žr. P2 priedą).

3. Programos sandara, turinys ir studijų metodai

Studijų programos apimtis – 63 kreditai: studijų specialiosios dalies (privalomųjų modulių) apimtis – 21 kreditas, studijų pagrindų dalies (pasirenkamųjų modulių) – 20, kursinių projektų – 6, baigiamojo darbo – 16. Pastarajam skiriami 25,4 proc. studijų programos apimties. Pirmo ir antro semestrų metu studijuojama po 5 modulius: po 3 privalomuosius ir 2 pasirenkamuosius; trečio semestro metu – 2 moduliai: po vieną iš abiejų modulių grupių. Dauguma studijų specialiosios dalies modulių yra taikomojo pobūdžio, dauguma studijų pagrindų dalies modulių – daugiau teorinio. Pirmame ir antrame semestru studentai rengia kursinius projektus, pagrįstus teoriniais ir praktiniais tyrimais. Šie tyrimai apibendrinami baigiamuosiuose darbuose, rengiamuose trečiame semestru. Studijų specialiosios dalies moduliai, kursiniai projektai ir baigiamasis darbas sudaro programos gilinamąsias studijas (iš viso – 68 proc. programos apimties).

Visi studijų pagrindų dalies moduliai yra pagrindinės – edukologijos – krypties. Keturi iš septynių studijų specialiosios dalies modulių taip pat yra edukologijos krypties: Švietimo vadyba, Švietimo kokybės vertinimo metodologija, Švietimo organizacijų kokybės vadyba ir Mokymo/studijų programų kokybė. Kiti trys specialiosios dalies moduliai – vadybos krypties.

Studijų programa sudaryta taip, kad išklause studijų specialiosios dalies modulius studentai įgytų gebėjimus, reikalingus švietimo kokybės valdymui įvairiuose švietimo sektoriuose. Studijų pagrindų dalies moduliai numatyti ir kitose edukologijos krypties studijų programose; jie suteikia galimybę pagilinti edukologijos krypties kompetencijas. Studijų specialiosios dalies moduliai paskirstyti taip, kad tik išklausių vienus galima studijuoti kitus modulius. Pavyzdžiui, pirmojo semestro moduliai – Modernios organizacijų valdymo teorijos, Mokymo/ studijų programų kokybė ir Švietimo vadyba – yra bendresni, o kiti moduliai yra daugiau specializuoti, orientuoti į švietimo kokybės vadybą.

Žemiau pateikiamas studijų programos planas (p. 7).

Studijų programos planas

Antrosios pakopos studijų programa		Švietimo kokybės vadyba						
Studijų sritis: <i>Socialiniai mokslai</i>				Studijų kryptis: <i>Edukologija</i>				
Modulio kodas	Modulis	Studijų apimtis per semestrą						Numatomas pagrindinis modulio dėstytojas
		I		II		III		
		val.	kred.	val.	kred.	val.	kred.	
I. Teorinės studijos								
<i>Studijų specialioji dalis: privalomieji moduliai (7)</i>								
EDY 511	Modernios organizacijų valdymo teorijos	120	3					Prof. habil. dr. P. Zakarevičius
EDY 512	Mokymo/ studijų programų kokybė	120	3					Prof. habil.dr. R. Laužackas
EDU 524	Švietimo vadyba	120	3					Doc. dr. L. Sajienė
EDY 521	Kokybės vadybos sistemos			120	3			Prof. habil. dr. P. Žukauskas
EDY 522	Švietimo kokybės vertinimo metodologija			120	3			Prof. habil.dr. K. Pukelis
EDY 523	Švietimo organizacijų kokybės vadyba			120	3			Dr. A. Valiuškevičiūtė
EDY 611	Personalo konsultavimas ir mokymo organizavimas					120	3	Doc. dr. I. Bakanauskienė
<i>Studijų pagrindų dalis: pasirenkamieji moduliai (5)</i>								
EDU 612	Nuolatinio mokymosi kokybės vertinimas	160	4					Prof. habil.dr. M. Teresevičienė
EDU 515	Savarankiško darbo rengimo metodologija	160	4					Dr. A. Valiuškevičiūtė
EDU 516	Švietimo filosofinės koncepcijos	160	4					Prof. habil.dr. K. Pukelis
EDU 512	Švietimo organizavimo sistemos	160	4					Doc.dr. G. Gedvilienė
EDU 523	Informacinės-komunikacinės technologijos švietime			160	4			Dr. A. Valiuškevičiūtė
EDU 611	Kultūra ir švietimo kaita			160	4			Prof. habil.dr. K. Pukelis
EDU 527	Taikomoji švietimo sociologija			160	4			Doc. dr. L. Sajienė
EDU 528	Socialiniai tyrimai švietime			160	4			Doc. dr. J. Kuznecovienė
EDA 511	Andragoginė didaktika					160	4	Prof. habil.dr. M. Teresevičienė
EDU 617	Nacionalinės švietimo sistemos					160	4	Prof. habil. dr. V. Dienys
Iš viso modulių grupei				1640		41		
II. Moksliniai tyrimai ir baigiamasis darbas								
EDY 513	Kursinis projektas I	120	3					
EDY 524	Kursinis projektas II			120	3			
	Baigiamasis darbas					640	16	
Iš viso modulių grupei						880		22
Iš viso programoje						2520		63

Studijų modulių aprašai pateikiami P3 priede.

4. Dėstytojai

Akademinis personalas komplektuojamas taip, kad jų mokslo veiklos kryptis atitiktų dėstomus modulius. Visų dėstytojų kvalifikacija pilnai atitinka keliamus reikalavimus. Jie aktyviai dalyvauja mokslinėje ir mokslo taikomojoje veikloje, publikuoja savo mokslinės veiklos rezultatus.

Dauguma dėstytojų – VDU profesoriai ir docentai, bet kai kuriuos modulius dėstys kitų institucijų atstovai. Ateityje, priimant naujus akademinio personalo narius, bus taikomos bendros universitetinės priėmimo taisyklės. Numatoma, kad ir vėliau neturėtų kilti problemų dėl dėstytojų komplektavimo, nes universitete yra pakankamai profesionalų ir doktorantų, tiriančių švietimo kokybės problemas, kurie galės dėstyti „Švietimo kokybės vadybos“ studijų programos modulius.

Dėstytojų sąrašai pateikiami P4 priede, o jų gyvenimo aprašymai – P5 priede.

5. Metodinis ir materialusis programos aprūpinimas

Kiekvienas dėstytojas yra parengęs privalomos ir rekomenduojamos literatūros sąrašą, visiškai atitinkantį studijų modulio turinį (žr. P3 priedą). Studentai naudosis universiteto bibliotekoje, VDU Studijų kokybės centro ir Profesinio rengimo studijų centro specializuotose bibliotekose, Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje esančia literatūra bei pasauliniame tinklalapyje skleidžiama informacija švietimo kokybės tema. Metodinis programos aprūpinimas yra pakankamas, kad būtų patenkinti studijuojančiųjų poreikiai.

Studijų programa pilnai aprūpinta gerai įrengtomis auditorijomis, kitomis studijoms reikalingomis patalpomis. Užsiėmimai vyktų VDU rūmuose, įsikūrusiuose Laisvės al. 53, Daukanto 28, Donelaičio 52 ir Donelaičio 60. Studentai naudosis Socialinių mokslų fakulteto kompiuterių klasėmis (3 klasės po 15 kompiuterių).

6. Išoriniai ryšiai

VDU Studijų kokybės centras palaiko glaudžius ryšius su įvairiomis švietimo institucijomis – aukštosiomis mokyklomis (universitetais ir kolegijomis), profesinėmis ir bendrojo lavinimo vidurinėmis mokyklomis, gimnazijomis, ikimokyklinėmis bei kitomis švietimo institucijomis. Šie ryšiai padės sėkmingai įgyvendinti ir plėtoti „Švietimo kokybės vadybos“ studijų programą.

Numatoma, kad „Švietimo kokybės vadybos“ studijų programos dalyviai aktyviai dalyvaus tarptautiniame bendradarbiavime: Socrates/Erasmus mainų programoje, Framework 6 veikloje (šiuo metu VDU Studijų kokybės centras dalyvauja šios programos projekte), Leonardo da Vinčio programoje ir kitose. Glaudūs ryšiai bus palaikomi su Salzburgo universiteto (Austrija), Berlyno Humboldto (Vokietija) ir Ilinojaus universiteto (JAV) mokslininkais, plėtojančiais švietimo kokybės tyrimus įvairiuose švietimo sistemos lygiuose ir sektoriuose.